

SHARQ ALLOMALARI MEROSI ASOSIDA TALABALARNI OILAVIY HAYOTGA TAYYORLASHNING PEDAGOGIK - PSIXOLOGIK STRATEGIYALARI

*Ishanova Muhayyoxon Muxtorovna
Andijon davlat chet tilar instituti*

Annotatsiya. Maqolada Oliy ta'lim jarayonida Sharq allomalari merosi asosida talabalarni oilaviy hayotga tayyorlashning pedagogik – psixologik imkoniyatlari, strategiyalari, ularni oilaviy hayotga moslashuvi uchun zaruriy ko'nikmalarni tarkib toptirishga yordam beruvchi bilim, ko'nikma va malaka bilan qurollantirish zarurati, globollashuv sharoitida yoshlarni oilaviy hayotga tayyorlashda ta'lim jarayonini qadriyatli yondashuvlarga asoslangan holda tashkil etishning pedagogik va psixologik jihatlari, oila munosabatlarida mas'uliyat va moslashuvchanlik ko'nikmalariga ruhiy ijtimoiy jihatdan mustahkam ega bo'lishga erishuvini ta'minlanishiga oid nazariy ma'lumotlar bayon etilgan.

Kalit so'zlar. allomalar merosi, integratsiya, kontseptsiya, pedagogika, psixologiya, resurs, ko'nikma, oila, qadriyat, aksiologiya, zamonaviy ta'lim, shaxsiy sifatlar.

ПЕДАГОГИКО - ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ СТРАТЕГИИ ПОДГОТОВКИ СТУДЕНТОВ К СЕМЕЙНОЙ ЖИЗНИ НА ОСНОВЕ НАСЛЕДИЯ ВОСТОЧНЫХ УЧЕНЫХ

*Ишанова Мухайёхон Мухтаровна
Андижанский государственный институт иностранных языков*

Аннотация. В статье рассматриваются педагогико – психологические возможности, стратегии подготовки студентов к семейной жизни на основе наследия восточных ученых в высшем образовании, необходимость вооружения их знаниями, умениями и навыками, способствующими формированию у них навыков, необходимых для адаптации к семейной жизни, педагогические и психологические аспекты организации образовательного процесса на основе ценностных подходов в подготовке молодежи к семейной жизни в условиях глобализации к навыкам ответственности и гибкости касающиеся обеспечения достижения социально устойчивого положения.

Ключевые слова. наследие ученых, интеграция, концепция, педагогика, психология, ресурс, навыки, семья, ценность, аксиология, современное образование, личностные качества.

PEDAGOGICAL AND PSYCHOLOGICAL STRATEGIES FOR PREPARING STUDENTS FOR FAMILY LIFE BASED ON THE LEGACY OF ORIENTAL SCIENTISTS

*Ishanova Mukhayekhon Mukhtarovna
Andijan State Institute of Foreign Languages*

Abstract. The article examines pedagogical and psychological possibilities, strategies for preparing students for family life based on the legacy of Oriental scientists in higher education, the need to equip them with knowledge, skills and abilities that contribute to the formation of skills necessary for adaptation to family life, pedagogical and psychological aspects of the organization of the educational process based on value-based approaches in preparing young people for family life in the context of globalization to the skills of responsibility and flexibility related to ensuring the achievement of a socially sustainable position.

Keywords. the heritage of scientists, integration, concept, pedagogy, psychology, resource, skills, family, value, axiology, modern education, personal qualities.

Qadimdan ma'lumki, oila jamiyatning asosiy bo'g'ini, poydevori bo'lib hisoblanib, uning mustahkamligi, ilmiy va ma'naviy salohiyati yuqoriligi bu har bir davlat uchun katta boyligidir. Shuning uchun ham yurtimizda oilaga e'tibor, oila mustahkamligi, tinchligi, salomatligini ta'minlash, yosh avlod ta'lim-tarbiyasida milliylik va qadriyatlarga asoslanishga oid olib borilayotgan islohotlar davlatimiz siyosati darajasidagi ustuvor ahamiyatga ega masala desak, mubolag'a bo'lmaydi.

Sharq allomalari merosi ta'lim sohasida talabalarni oilaviy hayotning murakkabliklarini ishonchli va malakali bosib o'tishga tayyorlashda muhim asos bo'lib xizmat qiladi. Sharq allomalari merosi shunchaki ta'lim

mazmunini boyitishga xizmat qilibgina qolmay, balki talabalarni oilaviy hayotga tayyorlashda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Ushbu jarayon ta'limni integratsiyalash asosida talabalarni oilaviy hayotga tayyorlashda ularga munosabatlarga kirisha olish, mas'uliyat va boshqaruvchanlik kabi hayotiy ko'nikmalarni tarkib toptirishni o'z oldiga maqsad qilib qo'yadi.

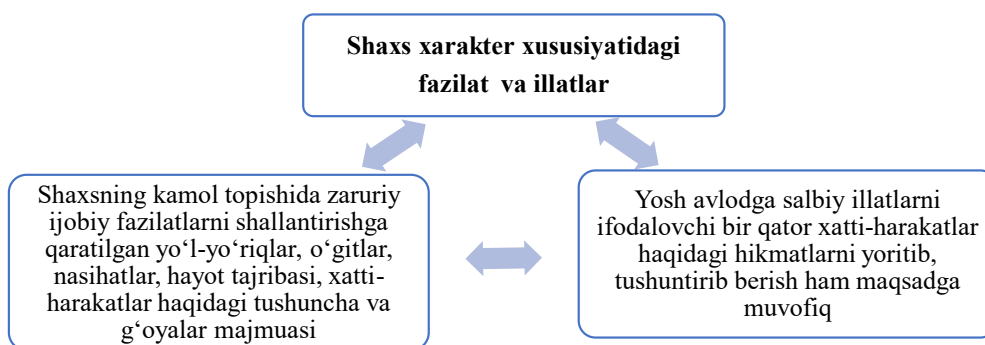
Oliy ta'limda Sharq allomalari asarlarida yoshlarning oilada barkamol bo'lishi uchun ularda qadriyatlar, hayotiy ko'nikmalar va hissiy aqlni shakllantirish muhimligi ta'kidlangan. Bu ta'limning oilaviy hayotning murakkabliklarini yengishga qodir bo'lgan har tomonlama barkamol shaxslarni shakllantirishdagi roli ta'kidlangan.

Jumladan, ajdodlarimiz merosida oilaning mustahkamligi va muvaffaqiyati shu oilada tarbiyalangan farzandlarning hayoti davomida erishgan natijalari, ota-onalariga bo'lgan muomalasi, atrofdagilarga munosabati, jamiyatdagi o'rni va ahamiyati bilan belgilanadi.

Shaxs xarakterida ta'lim va tarbiya orqali, tashqi ta'sirlar, oiladagi muhit, pedagogik hamda psixologik vaziyatlar orqali tarkib topadigan fazilat va illatlar mundarijasi juda keng bo'lib, ular shartli ravishda ikki guruhga bo'lib o'rganiladi (1-rasmga qarang).

1-rasm. Sharq allomalari asarlarida shaxs xarakteridagi fazilat va illatlarni

o'rganish mazmuni

Birinchi guruhga shaxsning kamol topishida zaruriy ijobiy fazilatlarini shallantirishga qaratilgan yo'l-yo'riqlar, o'g'itlar, nasihatlar, hayot tajribasi, xatti-harakatlar haqidagi tushuncha va g'oyalar majmuasi kiradi.

Bular qatoriga, eng avvalo, odob, ta'lim-tarbiya, iste'dod, ilm olish, olim bo'lish, ustoz va shogird munosabatlari, kasb-hunar olish, yaxshi fazilatlar, husni xulq, oila, ota-ona, farzand, aka-uka, qarindosh-urug' va qo'ni-qo'shnilar, suhbatlashish madaniyati, do'st, do'stlik, qavmu-qarindosh, aql, aqlning fazilatlarini, donolik, xalq, Vatan, yoshlik, yigitlik, mardlik, botirlik, shijoat, xushyorlik va ularning foydalari, or-nomus, hayo, iffat va kamtarlik, va'da, va'daga vafo, yaxshilik, izzat, obro', ulug'lik, qadr-qimmat, baxt, sabr, chidam, sahoovat, oliyjanoblik, adolat, haqiqat, go'zallik, uzr va kechirimlilik, xalol mehnat, tinchlik, omonlik, xotirjamlik, vijdon, samimiyat, bag'rikenglik, ishonch, o'z-o'zini anglash, e'tiqod, nomus, muhabbat haqidagi va boshqa bir qator insoniy fazilatlar kiradi.

Shu bilan birga yosh avlodga salbiy illatlarni ifodalovchi bir qator hatti-harakatlar haqidagi hikmatlarni yoritib, tushuntirib berish ham maqsadga muvofiq deb o'ylaymiz.

Bular jumlasiga beodoblik, qobiliyatsizlik, dushmanlik qilish, nodonlik va axmoqlikning zararlari, ayriliq, yolg'izlik, g'aflat, qarz, xorlik, qo'rqqoqlik, nomardlikning zararlari, badfe'yalik, qo'pollik, minnat, egrilik, sergaplik, baxtsizlik, manmanlik, takabburlik, xudbinlik, maqtanchoqlik, g'araz, riyo, ta'magirlik, baxillik, badnafslilik, ochko'zlik, hasad va xasislik, nopoklik, ichkilik, g'iybat, tuhmat, bo'xton, ayb, ig'vo, o'g'irlik, omonatga xiyonat, chaqimchilik, jabr-zulm, adovat, shoshqaloqlik, gumon, g'azab, jahl, araz, pushaymonlik, yolg'on, yolg'on qasam ichish, aldov, yalqovlik, gunoh xudbinlik, rashk, ayyorlik, bekorchilik, ichkilikbozlik kabt bir qator salbiy illatlar kiradi.

Talaba yoshlarni oilaviy hayotga tayyorlash nafaqat ta'lim jarayinidagi nazariy bilimlar, balki oiladagi sog'lom munosabatlarning o'rnatilganligi va oiladagi unga yuklatilgan vazifalarini bajarish, boshqarish uchun zarur bo'lgan amaliy ko'nikmalarni o'z ichiga oladi. Ushbu jihatni ta'limga integratsiya qilish talabalarning oilaviy hayot dinamikasini boshqarish uchun zarur ko'nikma bo'lib hisoblanadi.

Talabalarni oilaviy hayotga samarali tayyorlash uchun pedagogik yondashuvlar an'anaviy o'quv fanlaridan tashqariga chiqishi kerak. Amaliy hayotiy ko'nikmalarni o'z ichiga olish va tanqidiy fikrlashni rivojlantirish talabalarni muvaffaqiyatga erishish uchun zarur vositalar bilan jihozlashning asosiy tarkibiy qismidir. O'quv

dasturi doirasida byudjet tuzish, pazandachilik va vaqtni boshqarish kabi amaliy hayotiy ko'nikmalarni o'rgatish o'quvchilarda mustaqil yashash va oilaviy mas'uliyat uchun muhim qobiliyatlarni rivojlantirishga yordam beradi. Bu ko'nikmalar ularning oiladagi kelajakdagi rollari uchun mustahkam poydevor qo'yadi. Tanqidiy fikrlash va qaror qabul qilish ko'nikmalarini rag'batlantirish yoshlarga oila dinamikasi doirasida ongli tanlov qilish imkoniyatini beradi. O'zlarining analitik qobiliyatlari va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini oshirib, talabalar munosabatlar va mas'uliyatlarning murakkabligini ishonchli tarzda boshqarishlariga imkoniyat yaratiladi.[1]

Talabalarni oilaviy hayotga pedagogik-psixologik tayyorlash ko'pincha e'tibordan chetda qoladigan ta'limning muhim jihati hisoblanadi. Ushbu tayyorgarlik yoshlarda oilaviy dinamika va munosabatlarning murakkabliklarida harakat qilish uchun zarur ko'nikma va bilimlarni shakllantirish uchun juda muhimdir. Oilaviy hayotga pedagogik-psixologik tayyorgarlikning asosiy jihatlaridan biri bu shaxslararo muloqot qobiliyatlarini rivojlantirishdir.

Samarali muloqot oilalarda sog'lom munosabatlarni saqlashda muhim ahamiyatga ega va talabalar o'zlarini namoyon etishlari va boshqalarni samarali tinglashlari uchun zarur vositalar bilan jihozlanishi kerak. Bu o'z ehtiyojlari, his-tuyg'ulari va fikrlarini hurmat va hamdardlik bilan bildira olish, shuningdek, boshqalarni faol va empatik tinglash qobiliyatini o'z ichiga oladi. Oilaviy hayotga pedagogik-psixologik tayyorgarlikning yana bir muhim jihati – muammolarni oldindan ko'ra olish, paydo bo'lgan nizolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantirishdir. Har qanday munosabatlarda ziddiyat muqarrar va talabalar konstruktiv va sog'lom tarzda nizolarni qanday boshqarishni o'rganishlari kerak. Bu mojarolarning asosiy sabablarini aniqlash, ularning tashvishlari haqida ochiq muloqot qilish va o'zaro manfaatli yechimlarni topish yo'lida ishlashni o'z ichiga oladi. Ushbu ko'nikmalarni rivojlantirish orqali o'quvchilar kelishmovchiliklarni hal qilish kabi ko'nikmalarga ega bo'lgan holda o'z oilalaridagi uyg'unlikni ta'minlash uchun o'zlarini tayyorlaydilar.

Muloqot va nizolarni hal qilish ko'nikmalaridan tashqari, talabalar oilaviy hayotda muvaffaqiyatli bo'lishlari uchun hissiy aqlni ham rivojlantirishlari kerak. Hissiy intellekt o'z his-tuyg'ularini tan olish va boshqarish qobiliyatini, shuningdek, boshqalarning his-tuyg'ularini tushunish va ularga hamdard bo'lishni o'z ichiga oladi. Hissiy intellektni rivojlantirish orqali o'quvchilar oilaviy munosabatlardagi murakkabliklarni yengib o'tish va o'z oila a'zolarining ehtiyojlari va his-tuyg'ulariga sezgir va rahm-shafqat bilan javob berish ko'nikmasiga ega bo'lishadi.

Bundan tashqari, oilaviy hayotga pedagogik-psixologik tayyorgarlik, shuningdek, ota-onalarning tarbiyasi, oiladagi rol va mas'uliyat, gender tengligi kabi mavzularni ham o'z ichiga olishi kerak. Talabalar oilalarda teng huquqli hamkorlikning ahamiyatini, oilada sog'lom va barkamol muhitni saqlashda har bir oila a'zosining o'rni muhimligini tushunishi kerak. Ushbu mavzular asosida ta'lim jarayonini tashkil etish natijasida talabalar oilaviy hayotdagi qiyinchiliklar va mas'uliyatni o'z zimmlariga olishga tayyor bo'ladilar. Bundan tashqari, talabalar o'zlarida oilaviy hayotda yuzaga keladigan muammolarni hal qilish uchun qaror qabul qilish va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantirishlari kerak. Bunga ongli va puxta o'ylangan qarorlar qabul qilish, vazifa va mas'uliyatni ustuvorligini aniqlash va murakkab muammolarga yechim topish yo'lida ishlash kiradi. Bu ko'nikmalarni rivojlantirish orqali talabalar oilaviy hayot talabalarini yengish va o'z oilalari manfaatlariga mos qarorlar qabul qilishni o'rganib olishadi[2]

Oliy ta'lim jarayonida talabalarda amaliy ko'nikmalarni rivojlantirish bilan bir qatorda, oilaviy hayotdagi axloqiy murakkabliklarni yo'lga qo'yish uchun kuchli qadriyatlar va axloqiy tuyg'ularni ham tarbiyalashga alohida e'tibor qaratish lozim. Bu boshqalarga nisbatan hamdardlik, hamdardlik, halollik va hurmat tuyg'ularini rivojlantirish, shuningdek, oilalarda sog'lom munosabatlarni saqlashda ishonch, sodiqlik va halollik muhimligini tushunishni o'z ichiga oladi.

Ta'lim jarayonida aksiologik yondashuvlarga asoslangan qadriyatlarni rivojlantirish orqali talabalar axloqiy qarorlar qabul qilish va o'zlarining axloqiy tamoyillariga mos keladigan tarzda o'zini tutish kompetentligini egallashga muvaffaq bo'ladilar.

Talabalarni oilaviy hayotga pedagogik-psixologik jihatdan tayyorlash, shuningdek, ruhiy salomatlik va farovonlik, stressni boshqarish va o'z-o'zini parvarish qilish kabi mavzulardagi ta'limni o'z ichiga olishi kerak. Talabalar o'zlarining ruhiy va hissiy salomatligini saqlash, shuningdek, oila a'zolarining farovonligini qo'llab-quvvatlash muhimligini tushunishlari kerak. Ushbu mavzular bo'yicha ta'lim berish orqali talabalar stressni boshqarish, qiyinchiliklarni yengish va o'z oilalarida sog'lom muhit va sog'lom hayot muvozanatini saqlay olish ko'nikmasiga ega bo'lishadi.

Oliy ta'lim jarayonida talabalarni oilaviy hayotga pedagogik-psixologik jihatdan tayyorlash bugungi kun ta'limining muhim vazifasi bo'lib, yoshlarning kelajakda turmush qurishlari, bu jarayonda uning o'ziga xos mas'uliyatini, oila muqaddas va milliy shaxsiy qadriyat ekanligi haqida bilimlarga ega bo'lishlarini ta'minlash

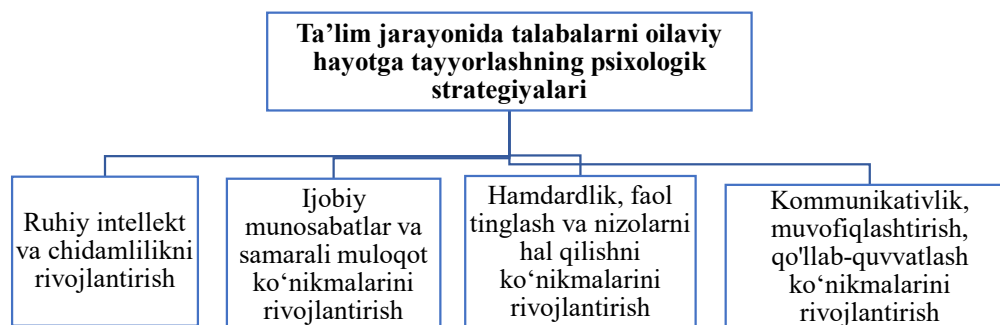
mazmunini o'z ichiga oladi. Ta'lim jarayonidagi amaliy tajribalar, milliy madaniy meros, Sharq allomalari qarashlari va pedagogic ta'limotlaridan foydalanish asosida talabalar tomonidan egallangan bilim, ko'nikma va malakalar orqali ular jamiyatda o'z o'rinlarini topishlari bilan birga shaxsiy hayot jabhasida rivojlanish uchun zarur bo'lgan hayotiy kompetensiyalarni egallashga muvaffaq bo'lishadi. Jumladan,

- oilani qadriyat ekanligini anglash ko'nikmasi;
- shaxslararo muloqot ko'nikmasi;
- nizolarni hal qilish ko'nikmasi;
- hissiy intellektga egalik ko'nikmasi;
- qaror qabul qilish va muammolarni hal qilish ko'nikmasi;
- qadriyatlar va axloqni rivojlantirish ko'nikmasi;
- oila a'zosi sifatida o'z oilasi ravnaqiga hissa qo'shish ma'suliyatiga egalik ko'nikmasi;
- oila a'zolarini qo'llab-quvvatlash va ularning yutuqlariga hissa qo'shish va faxrlanish ko'nikmalari shular jumlasidandir.

Oliy ta'limda o'qitiladigan "Oila pedagogikasi", "Oila psixologiyasi", "Ijtimoiy pedagogika", "Tarbiyaviy ishlar metodikasi" fanlari mazmunida ijtimoiy jamiyatda oilaning o'rni, shaxs kamolotini ta'minlovchi omillar, ota-onalik, gender tenglik, ruhiy salomatlik va farovonlikka erishishni ta'minlashga oid nazariya va amaliyotning integratsiyalashuviga asoslanib ta'limga e'tibor qaratish natijasida talabalar oilaviy hayotga puxta tayyorlanish bilan birga ular oilaviy hayotda paydo bo'ladigan qiyin vaziyatlarda o'zini tutish, muammoni yechishda to'g'ri qaror qabul qilish uchun harakat qilish va oilada sog'lom va uyg'un munosabatlarni saqlab qolish kabi ko'nikmalarni egallashadi.

Aynan, Sharq allomalari merosi asosida talabalarni oilaviy hayotga tayyorlashda pedagogik-psixologik yondashuvlarga ustuvor ahamiyat berishning muhimligi shundaki, bu ularning kelajak hayoti va sog'lom oila qurishda muvaffaqiyatga erishuvlariga psixologik jihatdan tayyorlaydi.[3]

Ta'lim jarayonida talabalarni oilaviy hayotga tayyorlashning psixologik strategiyalari ularning hissiy intellektini va o'zaro munosabatlar ko'nikmalarini oshirishda muhim rol o'ynaydi, bu esa, oilaviy muhitning yanada mustahkamlanishi uchun juda muhimdir (2-rasmga qarang).

2-rasm. Ta'lim jarayonida talabalarni oilaviy hayotga tayyorlashning psixologik strategiyalari

Ushbu psixologik strategiyalar talabalarni oilaviy hayotda paydo bo'ladigan qiyinchiliklarda bardoshli, sabrli chidamli bo'lishga o'rgatadi.

Ruhiy intellekt va chidamlilikni rivojlantirish talabalarni stressni boshqarish, mojarolarni boshqarish va oilaviy munosabatlarda samarali muloqot qilish qobiliyati bilan ta'minlaydi. Ushbu psixologik ko'nikmalar sog'lom o'zaro munosabatlarni rivojlantirish va o'zgaruvchan oila dinamikasiga moslashish uchun zarurdir. Ijobiy munosabatlar va samarali muloqot ko'nikmalarini rivojlantirish talabalarga oila a'zolari bilan mustahkam aloqalar o'rnatishga va nizolarni konstruktiv tarzda hal qilishga yordam beradi. Hamdardlik, faol tinglash va nizolarni hal qilish strategiyalarini rivojlantirish orqali talabalar o'z oilalarida uyg'un munosabatlarni rivojlantirishlari mumkin (1-jadvalga qarang).

1-jadval

Talabalarni oilaviy hayotga tayyorlashning pedagogik strategiyalari

Strategiyalar	Faoliyat mazmuni
Kommunikativlik va o'zaro munosabatlarga kirishish	Talabalarga ota-onalarining ular bilan o'zaro munosabatlari va o'z fikrlarini ifoda qilishga qulay muhit yaratish, ularning o'z fikrlarini ifodalashiga va savollarini berishi uchun imkon berish
Maqsadga mos faoliyat mazmunini belgilash	Talabalarga maqsadlar qo'yimoq, ularni vazifalarga yo'naltirish va ularning o'zlarini rivojlantirishlari uchun mazmunli faoliyat jarayonini tashkil etish ularning motivatsiyasini oshirishga yordam berish
Rejalashtirilgan faoliyatni muvofiqlashtirish	Talabalarni ularning shaxsiy xususiyatlariga va qobiliyatlariga ko'ra guruhlariga bo'lish, guruh ishlarini bajarish va jamoaviy faoliyatda ishtirok etishlarini ta'minlash orqali ko'nikmalarni o'zlashtirish hamda ularning jamiyatda o'z o'rnini topishiga yordam berish.
Qo'llab-quvvatlash ko'nikmalarini rivojlantirish	Talabalarga muammolar yuzaga kelganda yordam berish, ularni qo'llab-quvvatlash, o'zlarini borligicha qabul qilgan holda o'zlarini rivojlantirish uchun ularga ko'maklashish.

Bu strategiyalar talabalarni oilaviy hayotga tayyorlashda foydalaniladigan asosiy usullar hisoblanib, shu bilan birga, har bir talabaning shaxsiy xususiyatlari va ehtiyojlarini inobatga olib individual yondashuvga ham e'tibor qaratish muhimdir.

Oilaviy qadriyatlar va hayotiy ko'nikmalarni o'quv dasturiga kiritish talabalarning nafaqat akademik bilimlarni egallashini, balki oilaviy hayot uchun muhim qadriyatlar va amaliy ko'nikmalarning mustahkam poydevorini shakllantirishni ham ta'minlaydi. O'quv dasturiga hurmat, hamdardlik va mas'uliyat kabi qadriyatlarni kiritish o'quvchilarda axloqiy xulq-atvorning muhimligini, boshqalarning nuqtai nazarini tushunish va ularning harakatlariga egalik qilishni singdiradi. Ushbu qadriyatlar oilalar va jamoalar o'rtasidagi ijobiy munosabatlarni rivojlantirishda asosiy hisoblanadi. Talabalarni moliyaviy savodxonlik va vaqtni boshqarish ko'nikmalari bilan jihozlash ularni moliyaviy mas'uliyat va oilaviy hayotning vaqt cheklovlariga tayyorlaydi. Talabalarga byudjetni rejalashtirish, tejash va vazifalarni ustuvorlashtirish muhimligini o'rgatish ularga ongli qarorlar qabul qilish va oila sharoitida o'z resurslarini samarali boshqarish imkonini beradi.[4]

Ota-onalar va vasiylarni olish ularning farzandlarining ta'limiga jalb etilishi akademik muvaffaqiyat va har tomonlama rivojlanishni ta'minlashning kalitidir. Ochiq muloqot, taraqqiyot haqida muntazam yangilanishlar va ularni qaror qabul qilish jarayonlariga jalb qilish talabalarning rivojlanishi uchun qulay muhit yaratishi mumkin. Oila va ta'lim muassasasi o'rtasida mustahkam hamkorlikni yo'lga qo'yish talabalarning ta'lim tajribasini oshirishni ta'minlaydi.

Berilgan topshiriqlarni o'z vaqtida ma'suliyatni his etgan holda bajarish, faoliyat va muvaffaqiyatlarini rag'batlantirish, ota-onalar bilan hamkorlikda tadbirlar tashkil etish kabi yondashuvlar talabalarning sifatli bilim egallashlari, o'zlarida kasbiy kompetentlik va hayotiy ko'nikmalarni rivojlantirishga erishishlarida ijobiy imkoniyat yaratadi. Oilalar bilan ishlashda madaniy va ijtimoiy tafovutlar ta'limda oilaviy hayotga samarali tayyorgarlik ko'rish uchun hal qiluvchi ahamiyatga ega. Turli kelib chiqishi, e'tiqodlari va qadriyatlarini tushunish talabalarga o'z oilalarini yaxshiroq qo'llab-quvvatlash uchun o'z yondashuvlarini moslashtirishga yordam beradi.

Ta'lim jarayonida til to'siqlari, resurslarning yetishmasligi yoki vaqt cheklovlari kabi oilaviy munosabatlardagi to'siqlarni aniqlash va bartaraf etish mazmunli hamkorlikni rivojlantirish uchun juda muhimdir. Bu to'siqlarni yengib o'tish uchun qo'llab-quvvatlash va resurslar bilan ta'minlash oilaning talabalar ta'limida ishtirokini kuchaytirishga olib kelishi mumkin. Oilaviy hayotga tayyorgarlik dasturlarining muvaffaqiyatli modellarini o'rganish samarali strategiyalar va yondashuvlar haqida qimmatli fikrlarni taklif qilishi mumkin. Eng yaxshi tajribalarni o'rganish talabalar va oilalarning turli ehtiyojlarini qondiradigan dasturlarni ishlab chiqish va amalga oshirishga yordam beradi.[5]

Samarali oilaviy hayot ta'limining talabalar natijalariga ta'sirini o'rganish oila va maktab hamkorligiga sarmoya kiritish muhimligini ko'rsatishi mumkin. O'quv samaradorligini oshirish, ijtimoiy-emotsional rivojlanish va umumiy farovonlik kabi ijobiy natijalar oilaviy hayot bo'yicha keng qamrovli ta'limning muhimligini ta'kidlaydi. Talabalarga oilaviy hayotda muvaffaqiyatga erishish uchun talabalar, oilalar va jamoalar o'rtasida hamkorlikda harakat qilish kerak. Kuchli hamkorlikni rivojlantirish, muammolarni hal qilish va ilg'or tajribalarni tatbiq etish orqali talabalar oilaviy hayotning murakkabliklarida ishonch va qat'iyat bilan harakat qilish uchun yaxshiroq tayyorlanishi mumkin [7].

Xulosa qilib aytganda, Sharq allomalari merosi va uning talabalarni oilaviy hayotga tayyorlashdagi pedagogik-psixologik jihatlarini ilmiy asoslangan holda o'rganish jarayonida shaxsning har tomonlama rivojlanishini nazarda tutuvchi ta'limga sarmoya kiritish eng zaruriy talab ekanligi ayon bo'ladi. Muhim hayotiy ko'nikmalar, qadriyatlar va hissiy intellektni rivojlantiruvchi qo'llab-quvvatlovchi muhitni yaratish orqali talabalarga mustahkamlik va hamdardlik bilan oila dinamikasining nozik tomonlarini o'rganishga yordam berish bilan birga ta'lim muassasasi, oila va mahalla hamkorligidagi sa'y-harakatlar orqali mustahkam oilaviy hayotga tayyor, har qanday sharoitda ham to'laqonli va uyg'un hayot kechirish ko'nikmasiga ega kelajak avlodni tarbiyalashga erishiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. Musurmonova O. Ma'naviy qadriyatlar va yoshlar tarbiyasi.-Toshkent: O'qituvchi, 1996-192b/
2. Adolat,1998.10.1998-yil –Oila yili –T.: O'zbekiston, 1998.
3. Abdurauf Fitrat Oila yoki uni boshqarish tartiblari –T.: Ma'naviyat, 2000 y.
4. To'raeva "Oilaviy hayot etikasi va psixologiyasi" T., "O'qituvchi".
5. Xasanboeva O. va boshqalar. "Oila pedagogikasi". –T.: Aloqachi, 2007
6. Dilova N.G. Zamonaviy ta'limda shaxslararo munosabatning ahamiyati //Science and education. Scientific journal in volume #3 issue#. 2022. – B. 215-218.
7. Dilova N.G. Ta'lim va tarbiya samaradorligini oshirishda pedagogik-psixologik aloqaning ahamiyati // Ta'lim va innovatsion tadqiqotlar. – Buxoro, 2022. – 8-son. – B. 120-128.
8. Dilova N.G. Shaxslararo munosabatlar to'g'risida sharq mutafakkirlarining ilmiy-pedagogik ta'limoti // Ta'lim va innovatsion tadqiqotlar. Buxoro, 2023. 3-son. B. 106-112. ISSN 2181-1709.